

ЧОРНА ХМАРА   BLACK CLOUD
КІЇВСЬКА БІЄНАЛЕ 2019   KYIV BIENNIAL 2019
11.10–23.11

Третя експериментальна бієнале мистецтва, знання і політики «Чорна хмара — Київська бієнале 2019», що проводиться в рамках новоствореного Альянсу східноєвропейських бієнале (Biennale Matter of Art у Празі, Biennale Warszawa, Київська бієнале та OFF-Biennale в Будапешті), об'єднує художників/ць, дослідників/ць та активістів/ок з метою виробити послідовне розуміння останніх трьох десятиліть в історії Східної Європи, визначених Чорнобильською катастрофою 1986 року, розпадом радянського блоку і виникненням однополярного глобального режиму влади, озброєного новим технологічним арсеналом. Цьогорічна бієнале зосередиться на проблематиці технологій спостереження і приватності в інтернеті, цифрових форм військових дій, штучного інтелекту і їх політичному та громадському вимірах.

Понад тридцять років тому Чорнобильська катастрофа спричинила появу першої штучної хмари світового масштабу. Токсичний шлейф радіоактивних речовин рухався крізь стратосферу, порушуючи політичні й екологічні кордони, стаючи предметом страхів і спекуляцій, досліджень і хвилювань. Вплив хмари залишався поза сприйняттям без допомоги сучасної машинерії і вивчення метаданих події, а її соціальні та економічні наслідки визначалися не лише потоком радіоактивних елементів, але й інформаційним потоком. Привид реального соціалізму розпадався над Європою, ховаючи рештки ідеології, заснованої на ідеї індустріального прогресу, — модерна мрія про мирний атом застигла над *Mittelraum*, одвічним полем бою Європи. Чорнобильська хмара стала непрозорим гіпероб'єктом, що випередив і позначив перехід до гібридності, розпорошеності та багатовимірності.

Розпад соціалістичного блоку призвів до світового панування ідеології фінансового капіталізму. У падінні Берлінської стіни, символу Холодної війни, вбачали перехід до динамічної мережевої системи влади, втіленням якої стала заснована у ті ж роки всесвітня мережа. Однак посткомуністичний перехідний період спричинив зростання нерівності, розширення державних апаратів, розквіт націоналізму і появу нових видів фізичних та

ЛОКАЦІЇ

НАУКОВО-ТЕХНІЧНА БІБЛІОТЕКА ІМ. Г. І. ДЕНИСЕНКА НТУУ «КПІ»

(проспект Перемоги, 37,
метро Політехнічний інститут)

БУДИНОК КІНО

(вул. Саксаганського, 6,
метро Палац спорту)

METACULTURE

(вул. Нижньоюрківська, 31,
метро Тараса Шевченка)

Вхід на всі заходи вільний

LOCATIONS

THE SCIENTIFIC AND TECHNICAL LIBRARY OF THE NATIONAL TECHNICAL UNIVERSITY OF UKRAINE "IGOR SIKORSKY KYIV POLYTECHNIC INSTITUTE"

(37 prospect Peremohy,
metro Politekhnicnyi Instytut)

THE HOUSE OF CINEMA

(6 Saksahanskoho Str.,
metro Palats Sportu)

METACULTURE

(31 Nyzhniyurkivska Str.,
metro Tarasa Shechenka)

*Admission to all events
is free of charge*

електронних стін в усьому світі. Обіцянка «оксамитових революцій» подолати історичне розділення та політичну ізоляцію сходу Європи обернулася фортифікацією Європи, одержимої прикордонним контролем, що став сьогодні основним топосом надзвичайного стану. Крах «другого світу» означав загальну втрату політичної альтернативи капіталізму, коли революційні чи реформістські емансипативні проекти були поміщені у чорний ящик «кінця історії».

Поряд із тим, ентузіазм щодо демократичного потенціалу інтернету на початках його існування змінився на більш песимістичне бачення цифрових прав і свобод, безпеки, використання особистих даних та ролі урядів і корпорацій. Штучний океан даних став територією нагляду планетарного масштабу. У наступні десятиріччя чуттєве та інтелегібельне відчуження набуде форми екстерналізації інтелекту, створюючи зовнішню суб'єктність «людського становища», націлену на подолання вразливості фізичного тіла і його схильної до помилок природи, заручившись технократичним бажанням від'єднати тіло від зростаючого тягаря знань шляхом протезування його все зростаючою зв'язкою капіталу/знання віртуальної хмари. Як співвідноситись із новою топологією влади тотально під'єданого суспільства доби пізнього капіталізму?

За останнє десятиріччя Східна Європа і Близький Схід стали полем битви для проксі-воєн та авторитарного авангарду, що взяв курс на правий популізм як загальну майбутню перспективу. За теперішніх історичних умов ми стикаємося з необхідністю поглянути на цей регіон у світлі інших геополітичних поділів, щоб подолати ідеологічну амнезію і віднайти його спільне соціалістичне минуле. Як розвиток інфраструктури інтернету в пост-соціалістичних країнах корелюється з їхніми старими і новими геополітичними відносинами? Яку роль відіграють інформаційні технології в управлінні страхом у сучасних суспільствах і як невидимі, потенційні чи віддалені загрози поширюються і входять у наше життя? Виробництво транслокального знання шляхом взаємопов'язування (напів)периферій колишнього Заходу і віднайденого досвідів «Близькосхідної Європи» після розчарування капіталістичною трансформацією допоможе винайти альтернативний європейський проект майбутнього.

BLACK CLOUD—KYIV BIENNIAL 2019 OCTOBER 11 — NOVEMBER 23

The third edition of an experimental biennial forum for art, knowledge and politics — Black Cloud — Kyiv Biennial 2019, conducted as part of the newly established East Europe Biennial Alliance (Biennale Matter of Art in Prague, Biennale Warszawa, Kyiv Biennial, and OFF-Biennale Budapest), brings together artists, academics and activists to develop a consistent understanding of the last three decades in the history of Eastern Europe, largely defined by the Chernobyl disaster of 1986, the subsequent collapse of the Soviet bloc, and the emergence of a unipolar global regime of governance equipped with a new technological arsenal. This edition will focus on surveillance and privacy in the web, digital forms of warfare, artificial intelligence and its political and civic implications.

More than thirty years ago, the Chernobyl catastrophe had brought into being the first artificial cloud of a global scale. The toxic plume moved through the stratosphere breaking political and ecological borders, being an object of fear and speculations, scrutiny and disturbance. Whereas its impact was no longer comprehensible without machine sensibility and the augmented reading of the event's metadata, its social and economic effects were designed not only by the flow of radioactive elements, but no less by the concomitant information stream. Unseen and invisible, the spectre of real socialism was falling out over Europe, burying the remnants of the ideology grounded in the industrial endeavor — the modernist dream of peaceful atom was suspended at *Mittelraum*, a traditional battlefield for Europe. An opaque hyperobject, the Chernobyl cloud had preceded and marked a transition to the hybrid, the dissipative and the multilateral.

The disintegration of the Socialist bloc has led to the global dominance of the ideology of financial capitalism. The fall of the Berlin Wall, a symbol of the Cold War, was celebrated as a shift to a dynamic network system of power epitomized through the inception of the world wide web in the same years. However, post-communist transition resulted in growing inequalities, expanding state apparatuses, triumphant nationalism and new types of physical and electronic walls that sprung up around the globe. The promise of

Velvet Revolutions to overcome the historical division and political isolation of Europe's East has been turned into the fortification of Europe obsessed with border control that became the main topos of the state of exception today. The collapse of the Second World meant the general loss of the political alternative to capitalism, when revolutionary or reformist emancipatory projects have been put into a black box of 'the end of history.'

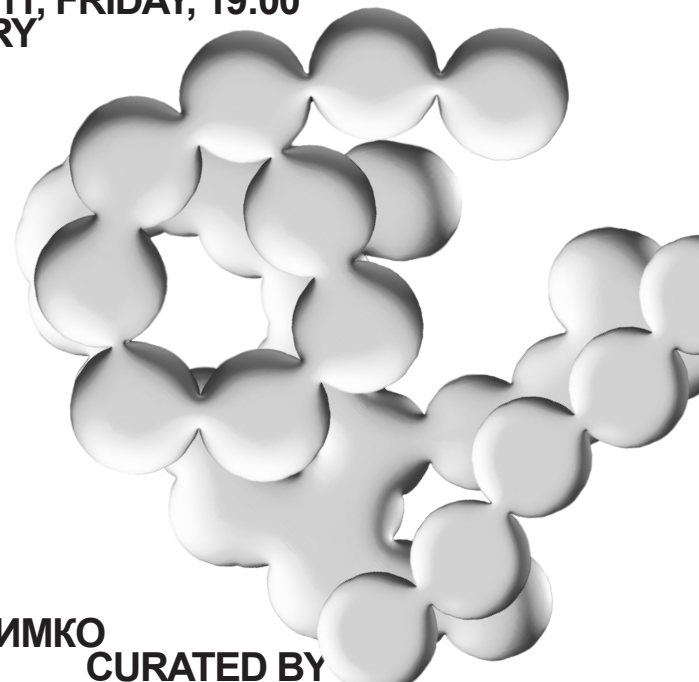
In parallel, the early years of Internet's democratic enthusiasm changed to more pessimistic views on electronic freedoms, safety, personal data usage and the role of governments and corporations. The artificial ocean of data became a worldwide domain of surveillance. In the following decades, sensual and intelligible alienation will proceed as the externalization of intellect, creating an outward agency of 'the human condition,' largely designed to cope with the vulnerability of the physical and its erroneous nature, pursuing the technocratic desire to unpin the physical body from a growing burden of knowledge, and further, cognition, by prosthesising it with the ever-growing knot of capital/knowledge of the immaterial cloud. How should we relate to the new topology of power of the omniconnected society of late capitalism?

Over the last decade, Eastern Europe and the Middle East have become a battleground for proxy wars and an authoritarian avant-garde championing right-wing populism as a general upcoming prospect. In the current historical conditions, we see a growing need to position the region within different geopolitical divisions to overcome ideological amnesia and rediscover its common socialist past. How does the development of the Internet infrastructure of the post-socialist countries correlate with their old and new geopolitical relations? What role do information technologies play in the fear management of today's societies and how are invisible, potential or distanced threats distributed and delivered to our lives? The creation of translocal knowledge through interconnecting (semi-)peripheries of the former West and reopening the experiences of the 'Middle East Europe' after the disillusionment of capitalist transformation would contribute to imagining an alternative European project for the future.

ВИСТАВКА «ЧОРНА ХМАРА» “BLACK CLOUD” EXHIBITION

ВІДКРИТТЯ
11 ЖОВТНЯ, П'ЯТНИЦЯ, 19:00
БІБЛІОТЕКА КПІ

OPENING
OCTOBER 11, FRIDAY, 19:00
KPI LIBRARY

КУРАТОР
СЕРГІЙ КЛИМКО

CURATED BY
SERGE KLYMKO

ДИЗАЙНЕР
ОЛЕКСАНДР БУРЛАКА

OLEKSANDR BURLAKA

DESIGN BY

АЛЕКСЕЙ ТАРУЦ

ТУАМОТУ АКУ АКУ ХІВА ОА ОАНУ ПАРАКУ ТОТУ МАТУА ТУАМОТА*, 2019

Речитатив «ТУАМОТУ АКУ АКУ ХІВА ОА ОАНУ ПАРАКУ ТОТУ МАТУА ТУАМОТА» з'являється в одній із пісень пізньорадянської індастріал-групи «Цыганята и Я с Ильича». Її текст розповідає про несподівану археологічну знахідку середньовічного лицаря на острові Пасхи і заявляє про неї засобами центрального друку, що тонуть у хмарі сумніву.

Сумнів тут і зараз — це спазмолітичний агент. Він вибудовує символічну і псевдоісторичну дистанцію між сиреною сповіщення та її восковим проксі, а потім пропонує себе як провідника в ситуації технократичного модерування пам'яті і миттєвої комунікації, коли довіряти можливо лише стосункам, що прагнуть звести з розуму і стати примарними, подібно до застрягання палеонтологічної події в пастці матеріальної культури.

Щоранку о 8.00 сирена вмикається до відкриття бібліотеки. За цей час єдиними слухачами милозвучного співу сирени стають експонати бієнале, архів і матеріальність самої бібліотеки, а також присутні на цей момент співробітники. Будівля бібліотеки КПІ перекодовується в акустичний і психогеографічний об'єкт, стаючи водночас і джерелом надзвичайності, та інстанцією, що прагне її приховати.

*Google-переклад з мови маорі:
ВИ ПОВИННІ ЗРОБИТИ СВОЇХ БАТЬКІВ

1*

*1-Й ПОВЕРХ БІБЛІОТЕКИ КПІ / 1ST FLOOR KPI LIBRARY

*1

ALEKSEI TARUTS

TOUAMOTU AKU AKU HIWA OA OANU RARAKU TOTO MATUA TOUAMOTA*, 2019

The recitative “TOUAMOTU AKU AKU HIWA OA OANU RARAKU TOTO MATUA TOUAMOTA” appears in one of the songs of the late Soviet industrial band “Tsyganyata i Ya s Illicha”. It tells of an unexpected archeological find of a medieval knight on Easter Island and statements about it by the means of central press sinking in a cloud of doubt.

The doubt here and now is the antispasmodic agent. It builds a symbolic and pseudo-historical distance between the siren alert and its wax proxy, and then offers itself as a guide in the situation of technocratic memory moderation and instant communication, when it is possible to trust only the relationships that seek to drive one crazy and become ghostly, similarly to a paleontological event getting trapped in material culture.

Every morning at 8 a.m., the siren goes off until the library doors open. During this time, the only listeners of its mellifluous singing are the exhibits of the biennale, the archive and materiality of the library itself, as well as the staff present at the moment. The building of the KPI library is converted into an acoustic and psychogeographical object, becoming a source of emergency and at the same time an authority trying to hide it.

*Google translation from the Maori language:
YOU'LL HAVE TO MAKE YOUR OWN PARENTS

*1-Й ПОВЕРХ БІБЛІОТЕКИ КПІ / 1ST FLOOR KPI LIBRARY

TACTICAL TECHNOLOGY ДОСВІД СКЛЯНОЇ КІМНАТИ, 2016-СЬОГОДНІ

Що таке приватні дані в епоху, коли інформація про нас аж ніяк не є приватною? Наші веб-сайти, додатки, соціальні мережі та «розумні» пристрої живляться тим самим, що приносить мільярди ІТ-компаніям, — даними. І не просто даними, а нашими даними. У 2030 році у світі буде близько 125 мільярдів інтернет-пристроїв — по 14 на кожну людину. Це чимало розумних зубних щіток. Чи зроблять нові технології наше життя більш продуктивним, здоровим і безпечним?

«Досвід скляної кімнати» показує компанії та механізми, які сполучують Інтернет речей і стоять за технологіями, котрі ми використовуємо щодня. Пограйте у «Фейк чи реальність» і перевірте, як добре ви розумієтеся на розумних пристроях. Дізнайтеся більше про те, що насправді відбувається по той бік екрану в «інтернеті, якого ви не бачите». Візьміть безкоштовний «Набір для детоксикації даних» — наш простий посібник із конфіденційності цифрових даних. Він розповість вам, як за 8 днів без великих зусиль повернути собі контроль над своїм життям в інтернеті, не кажучи вже про «розумні» пристрої.

«Досвід скляної кімнати» експонується по всьому світу. На сайті www.theglassroom.org можна дізнатися, де відбуваються інші події, та приєднатися до глобальної дискусії про дані та конфіденційність.

1*

*1-Й ПОВЕРХ БІБЛІОТЕКИ КПІ / 1ST FLOOR KPI LIBRARY

*1

TACTICAL TECHNOLOGY THE GLASS ROOM EXPERIENCE, 2016-CURRENT

What is personal data in an age when our data is everything but personal? Our websites, apps, social media and 'smart' devices all thrive on the same thing that makes tech companies billions — data. Not just any data, but our data. In 2030, there will be an estimated 125 billion connected devices — 14 for each person. That's a lot of smart toothbrushes. Will all these new technologies really make our lives more efficient, healthier and safer?

The Glass Room Experience explores the companies and mechanisms that make our everyday technologies and connect the Internet of Things (IoT). Play Fake or Real to see how smart you are in the world of smart devices. Find out more about what's really happening behind the screen in The Internet You Don't See. Pick up a free Data Detox Kit, our easy, 8-day digital privacy guide that gives you simple steps to take control of your online life, not to mention your smart devices.

The Glass Room Experience is being exhibited around the world. You can see where other events are taking place at www.theglassroom.org to join the global conversation about data and privacy.

*1-Й ПОВЕРХ БІБЛІОТЕКИ КПІ / 1ST FLOOR KPI LIBRARY

С'ЮЗАН ШУППЛІ
УПОВІЛЬНЕНИЙ РОЗПАД, 2017

Підсвічені копії 20 передовиць газети «Правда» — з 26 квітня по 15 травня 1986 року — позначають 19-денний розрив між датою найбільшої ядерної аварії в історії, що сталась на Чорнобильській АЕС, та офіційним повідомленням про неї. В останній газеті наведено текст офіційного телезвернення голови держави Михайла Горбачова до радянських громадян, яке він зробив 14 травня. На відео радіоактивні хмари повільно рухаються і несуть загрозу далеко за межі зони лиха.

SUSAN SCHUPPLI
DELAY DECAY, 2017

The twenty back-lit pages of the cover of Pravda published between April 26 and May 15, 1986 reflect the 19-day gap between the biggest nuclear accident in history, which took place at Chernobyl, and its eventual public disclosure. The most recent newspaper in the vitrine features a transcript of the televised address to the nation by head of state Mikhail Gorbachev on May 14. All the while, the radioactive clouds, as represented by the video, were spreading contamination far beyond the immediacy of the disaster zone.

1*

*1-Й ПОВЕРХ БІБЛІОТЕКИ КПІ / 1ST FLOOR KPI LIBRARY

*1

*1-Й ПОВЕРХ БІБЛІОТЕКИ КПІ / 1ST FLOOR KPI LIBRARY

КІРІЛЛ САВЧЕНКОВ
ЧАС НЕ ЧУЄ, АЛЕ ВІН ЧЕКАЄ НА НАС. ON THE NTH GROUND OF THE 6TH OCEAN: OCEAN-SENSING PRACTICES, 2019

Як ми розуміємо наслідки відносин між токсичним контентом і нашими емоціями? У перформансі «Час не чує, але він чекає на нас. On the nth Ground of the 6th Ocean: Ocean-Sensing Practices» Кірілл Савченко розглядає процес появи вікарної травми як наслідок використання селективного терору і поширення інформації про нього. Глибокий вплив досвіду свідків в океані даних соціальних і цифрових медіа якісно змінив роль розпаду в повсякденності. Псевдоморфізм військового і цивільного залучив емоції як інструмент інформаційного нерегулярного конфлікту, в якому вже політика є продовженням війни, а не навпаки. Савченко звертається до розміщених у соціальних медіа текстів зі спогадами жертв катувань і свавілля виконавчої влади, а також до поеми Вільяма Тернера, що була розміщена поряд із його картиною «Невільницьке судно» (1840) і присвячена різанині на рабовласницькому кораблі «Зонґ» у 1781 році. Мовлення перформера у діалозі з маятником Фуко в бібліотеці КПІ — маркера, що демонструє обертання планети, — є актом свідчення минулого, але нескінченно згадуваного досвіду.

KIRILL SAVCHENKOV
ЧАС НЕ ЧУЄ, АЛЕ ВІН ЧЕКАЄ НА НАС. ON THE NTH GROUND OF THE 6TH OCEAN: OCEAN-SENSING PRACTICES, 2019

How do we understand the consequences of the relationship between toxic content and our emotions? In his performance “Час не чує, але він чекає на нас. On the nth Ground of the 6th Ocean: Ocean-Sensing Practices,” Kirill Savchenkov examines the process of vicarious trauma formation as a result of selective terror employment and distribution of information about it. Profound impact of the witnessing experience in the ocean of data in social and digital media has changed the role of the disorder in everyday life. Pseudomorphism of the military and the civilian has engaged emotions as a tool of irregular information conflict where politics becomes the continuation of war, not the other way round. Savchenkov addresses social media texts containing memories of the victims of tortures and executive authorities’ despotism as well as William Turner’s poem that was placed next to his painting “The Slave Ship” (1840) dedicated to the Zong slave ship massacre in 1781. The performer’s speech in a dialogue with the Foucault pendulum in the KPI library — a marker demonstrating the Earth’s rotation — is the act of testifying the past but endlessly recollected experience.

ОЛЕКСАНДР КУПНИЙ
УКРИТТЯ, 2007

Фотографії з серії «Укриття» зроблені у зруйнованому четвертому енергоблоці Чорнобильської АЕС. На них зображені технологічні руїни, рештки механізмів і матеріалів атомного реактора. Всередині зруйнованого енергоблоку досі знаходиться радіоактивна маса застиглої лави, що витекла з шахти реактора після вибуху. Ця 11-тонна паливовмісна маса отримала назву «слонова нога» і досі є надзвичайно токсичною. На фото показані фрагменти «слонової ноги» і шматки застиглої паливної лави, яка поступово руйнується під дією часу.

OLEKSANDR KUPNYI
SHELTER, 2007

Photographs from the *Shelter* series are made in the destroyed power unit No. 4 of the Chernobyl Nuclear Power Plant. They depict technological ruins, remnants of mechanisms and materials of the failed nuclear reactor. Inside the unit, there is a radioactive mass of solidified lava that oozed from the reactor pit after the explosion. This 11-ton mass of fuel-containing corium was named the Elephant's Foot and is still considered extremely dangerous. The photos show fragments of the Elephant's Foot and pieces of hardened lava which is gradually deteriorating as time goes by.

2,3*

*2-й, 3-й ПОВЕРХ БІБЛІОТЕКИ КПІ / 2ND, 3RD FLOOR KPI LIBRARY

*3

ВОЛОДИМИР КУЗНЕЦОВ
СПОГАДИ-1986, 2013, 2019

«Хлопці бігали в сусідні спустошені села, мародерствували. В особливий шані був знайдений самогон. Тоді чомусь вважалося, що алкоголь допомагає від радіації. Деякі навіть пили одеколон. Але при цьому їли яблука з тих сіл, збирали гриби і ягоди. Інформації взагалі було дуже мало. Адже радіації не видно і не чути, тож усе було якось буденно та нудно...»

Відеоробота базується на аудіосвідченнях людей про перші дні після вибуху на Чорнобильській АЕС. У відео використані фрагменти з фільму «Ранок атомограду» (1976) та анімації «Моделювання атмосферної дисперсії цезію-137 по території Європи».

VOLODYMYR KUZNETSOV
MEMOIRS-1986, 2013, 2019

“The guys would pillage in the deserted villages nearby. The moonshine was considered as the most precious finding. Back then people believed that alcohol can cure radiation contamination. Some people would even drink eau de cologne. But they would also eat apples from those villages, collect mushrooms and berries. There was hardly any information. You can't see or hear the radiation, so everything was somehow very mundane and boring...”

The video is based on audio recordings of people recalling the first days after the explosion at the Chernobyl Nuclear Power Plant. It uses fragments from the film *The Morning in Atomograd* (1976) and the animation *Modelling Atmospheric Dispersion of Caesium-137 Across Europe*.

*3-й ПОВЕРХ БІБЛІОТЕКИ КПІ / 3RD FLOOR KPI LIBRARY

RAQS MEDIA COLLECTIVE
КРОВ ЗІРОК, 2017

13-хвилинний фільм «Кров зірок» запрошує глядачів шукати в метеоритах підказки щодо червоних плям на вістрі будь-якого гострого леза, яке врізається в плоть. Він пропонує поміркувати про зв'язок між існуванням заліза — втікача з зірок, що спочиває глибоко в недрах Землі, та венами теплокровних ссавців. Водночас він зауважує резонанси, що мандрують між видобуванням корисних копалин, милітаризмом і мутаціями віддаленого ландшафту.

RAQS MEDIA COLLECTIVE
THE BLOOD OF STARS, 2017

The Blood of Stars is a 13-minute film that invites viewers to read meteorites for clues about the stains at the edge of every sharp blade that cuts into flesh. It invites you to think about the relation between the presence of iron, a fugitive from the stars, sleeping deep inside the earth, and the veins of warm blooded mammals. Meanwhile, it also registers resonances that ricochet between mining, militarism and the mutations that mark a remote landscape.

3*

*3-Й ПОВЕРХ БІБЛІОТЕКИ КПІ / 3RD FLOOR KPI LIBRARY

*4

КЕЙТ КРОУФОРД І ВЛАДАН ЙОЛЕР
АНАТОМІЯ СИСТЕМИ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ, 2018

«Анатомія системи штучного інтелекту» досліджує структуру ресурсів, необхідних для створення системи Amazon Echo. Детальна діаграма показує три ключові екстрактивні процеси, що лежать в основі роботи системи штучного інтелекту: видобуток матеріальних ресурсів, людської праці та даних. На мапі та в есеї ці елементи візуалізуються в хронологічній перспективі — від народження до смерті одиниці Amazon Echo.

Набір засобів, необхідних для управління системою Amazon Echo, — це не лише багатoshаровий комплекс технологій, що включає моделювання даних, фізичне обладнання, сервери та мережі. До цього комплексу входять також величезні обсяги капіталу, праці та природних ресурсів. Справжня вартість цих систем — соціальна, екологічна, політична — залишається в тіні. Сьогодні важко досягнути масштаб ресурсів, які йдуть на побудову систем штучного інтелекту, бо ця інформація вуалюється законами про інтелектуальну власність і затьмарюється логістичною складністю.

KATE CRAWFORD AND VLADAN JOLER
ANATOMY OF AN AI SYSTEM, 2018

Anatomy of an AI System is a large-scale map and long-form essay investigating the structure of resources required to build and operate an Amazon Echo. The exploded view diagram visualizes three central extractive processes that are required to run an artificial intelligence system: material resources, human labor, and data. The map and essay consider these three elements across time — represented as a visual description of the birth, life, and death of a single Amazon Echo unit.

The stack that is required to interact with an Amazon Echo goes well beyond the multi-layered 'technical stack' of data modeling, hardware, servers, and networks. The full stack reaches much further into capital, labor, and nature, and demands an enormous amount of each. The true costs of these systems — social, environmental, economic, and political — remain hidden and may stay that way for some time. The scale required to build artificial intelligence systems is too complex, too obscured by intellectual property law, and too mired in logistical complexity to fully comprehend in the moment.

*4-Й ПОВЕРХ БІБЛІОТЕКИ КПІ / 4TH FLOOR KPI LIBRARY

ДЖОН РАФМАН
ДЕВ'ЯТЬ ОЧЕЙ GOOGLE STREET VIEW, 2008–СЬОГОДНІ

У 2007 році компанія Google випустила армію гібридних електромобілів, на кожному з яких розміщувався штатив із дев'ятьма камерами, GPS-навігатор і лазерний далекомір. Кожні 10-20 метрів камери автоматично фіксували те, що потрапляло в їхні об'єктиви. Комп'ютерна програма зшивала фотографії для створення панорамних зображень. Для збереження анонімності обличчя людей та номерні знаки машин розмивались.

Сьогодні Google Maps дає доступ до панорамного зображення будь-якої вулиці, по якій проїхав такий автомобіль. Часто люди, які потрапляють у базу даних Google Street View, не лише толерують таку фотодокументацію, але й радіють їй. Технології онлайн-спостереження перестали сприйматися як небажане втручання у приватне життя, поступово стали «дружніми» і перетворилися на прийнятне видовище.

У 2008 році Джон Рафман почав колекціонувати скріншоти Google Street View. Ці колекції водночас прославляють і критикують сучасний світ. Митець-куратор кидає виклик імперіалістичним амбіціям компанії Google і ставить під сумнів її право одноосібно конструювати наше мислення і сприйняття.

JON RAFMAN
THE NINE EYES OF GOOGLE STREET VIEW, 2008–PRESENT

In 2007, Google sent out an army of hybrid electric automobiles, each one bearing nine cameras on a single pole, a GPS and three laser range scanners. Every ten to twenty meters, the nine cameras automatically capture whatever moves through their frame. Computer software stitches the photos together to create panoramic images. To prevent identification of individuals and vehicles, faces and license plates are blurred.

Today, Google Maps provides access to panoramic views of any street on which a Street View car has travelled. For the most part, those captured in Street View not only tolerate photographic monitoring, but even desire it. Rather than a distrusted invasion of privacy, online surveillance in general has gradually been made 'friendly' and transformed into an accepted spectacle. In 2008, Jon Rafman started collecting screen captures of Google Street Views. The collections both celebrate and critique the current world. The artist/curator challenges Google's imperial claims and questions the company's right to be the only one framing our cognitions and perceptions.

5*

*5-Й ПОВЕРХ БІБЛІОТЕКИ КПІ / 5TH FLOOR KPI LIBRARY

*5

ФІЛІП ВАНГ
THISPERSONDOESNOTEXIST, 2018

Сайт ThisPersonDoesNotExist («Цієї людини не існує») використовує специфічний алгоритм штучного інтелекту (генеративні змагальні мережі), який вміє розпізнавати образи в масиві зображень і створювати нові зображення, схожі на ті, які він розпізнав. Дана нейромережа пройшла навчання на прикладі 70 тисяч фотографій людських облич у базі даних Flickr. Алгоритм в основі цієї програми було розроблено компанією Nvidia і названо StyleGAN. Щоразу, коли ви заходите на сайт чи оновлюєте сторінку, штучний інтелект генерує нове людське обличчя з чистого аркуша. Інсталяція працює в реальному часі.

PHILLIP WANG
THISPERSONDOESNOTEXIST, 2018

ThisPersonDoesNotExist.com uses a type of AI (Generative adversarial networks) that can discern patterns in a set of images and create new images indistinguishable from what it has seen. This specific neural network was trained on 70k images of human faces released by Flickr. The underlying algorithm was developed by Nvidia, named StyleGAN. The site simply asks the AI to generate a new face from scratch every time you visit it. The installation works in real time.

*5-Й ПОВЕРХ БІБЛІОТЕКИ КПІ / 5TH FLOOR KPI LIBRARY

ХІТО ШТЕЄРЛЬ

ЯК НЕ БУТИ ПОБАЧЕНИМИ:

БІСОВИЙ ДИДАКТИЧНИЙ ОСВІТНІЙ ФАЙЛ .MOV, 2013

Відеоробота художниці і критикині Хіто Штеєрль «Як не бути побаченими» пропонує п'ять уроків невидимості. Ці уроки вчать:

1) як зробити щось невидимим перед камерою; 2) як бути невидимою на видноті; 3) як стати невидимим, перетворившись на зображення; 4) як зробитися невидимим шляхом зникнення; 5) як стати невидимою, розчинившись у світі зображень.

Деякі з цих методів видаються неможливими. Як, наприклад, хтось на видноті може стати невидимим? Сама Штеєрль часто міркує над цим питанням. У своїх роботах вона критично досліджує виробництво, використання та циркуляцію зображень з середини ХХ століття до інформаційної доби. Спостерігаючи за численними зображеннями, які виникають і поширюються завдяки соціальним медіа і технологіям спостереження, а також за впливом цих технологій на наше життя, вона запитує: «Як люди зникають в епоху тотальної видимості? Чи можна сховатись у надлишку зображень? Чи можна стати зображенням?»

Відео «Як не бути побаченими» — це сатиричне переосмислення навчального фільму, в якому поєднуються реальні і віртуальні виконавці та сцени, що ілюструють стратегії невидимості у супроводі авторитетного закадрового голосу.

6*

*6-Й ПОВЕРХ БІБЛІОТЕКИ КПІ / 6TH FLOOR KPI LIBRARY

*6

HITO STEYERL

HOW NOT TO BE SEEN:

A FUCKING DIDACTIC EDUCATIONAL .MOV FILE, 2013

How Not to Be Seen — a video by artist and critic Hito Steyerl — presents five lessons in invisibility. These lessons include how to: 1. Make something invisible for a camera, 2. Be invisible in plain sight, 3. Become invisible by becoming a picture, 4. Be invisible by disappearing, and 5. Become invisible by merging into a world made of pictures.

Some of these methods may seem impossible. How, for example, can someone in plain sight go unseen? Steyerl herself often ponders this question. Her work is fueled by her critical examination of the production, use, and circulation of images from the mid-twentieth century into the Information Age. Referring to the countless images generated and circulated by such sources as social media and surveillance technologies, and the impact of these technologies on our lives, she asks: “How do people disappear in an age of total over-visibility?...Are people hidden by too many images?...Do they become images?”

A satirical take on instructional films, *How Not to Be Seen* features a mix of actual and virtual performers and scenes, which illustrate the strategies for becoming invisible, communicated in an authoritative narrative voiceover.

*6-Й ПОВЕРХ БІБЛІОТЕКИ КПІ / 6TH FLOOR KPI LIBRARY

ЕМІЛІО ВАВАРЕЛЛА
КІНО ТВАРИН, 2017

«Кіно тварин» — це фільм, що складається із відеофрагментів, знятих на камеру тваринами. Ці камери були викрадені тваринами, які діяли на власний розсуд. Із цих відеоматеріалів, завантажених із YouTube з 2012 по 2017 роки, було змонтовано «Кіно тварин» як безперервне розгортання позалюдських способів буття. У цій роботі художник продовжує своє дослідження неантропоцентричних візуальних напружень: новий режим образів постає у взаємодії між ідеями сенсорного контакту, зустрічі і близькості, з одного боку, та присутністю немислимого, неназваного, не пояснюваного і не вирішуваного.

EMILIO VAVARELLA
ANIMAL CINEMA, 2017

Animal Cinema is a film composed of fragments of videos of animals operating cameras. All cameras were stolen by animals who acted autonomously. These video materials, downloaded from YouTube between 2012 and 2017, have been reorganized in *Animal Cinema* as a constant unfolding of non-human modes of being. *Animal Cinema* continues Emilio Vavarella's investigation of non-anthropocentric visual intensities: a new regime of images seems to be emerging in the tension between ideas of sensorial contact, encounter, and closeness, and the presence of the unthought, the unsummonable, the inexplicable and the undecidable.

7*

*7-Й ПОВЕРХ БІБЛІОТЕКИ КПІ / 7TH FLOOR KPI LIBRARY

*7

ГРУПА КІНОТРОН
ДАНІ — ЦЕ НОВИЙ ГАЗ, 2019

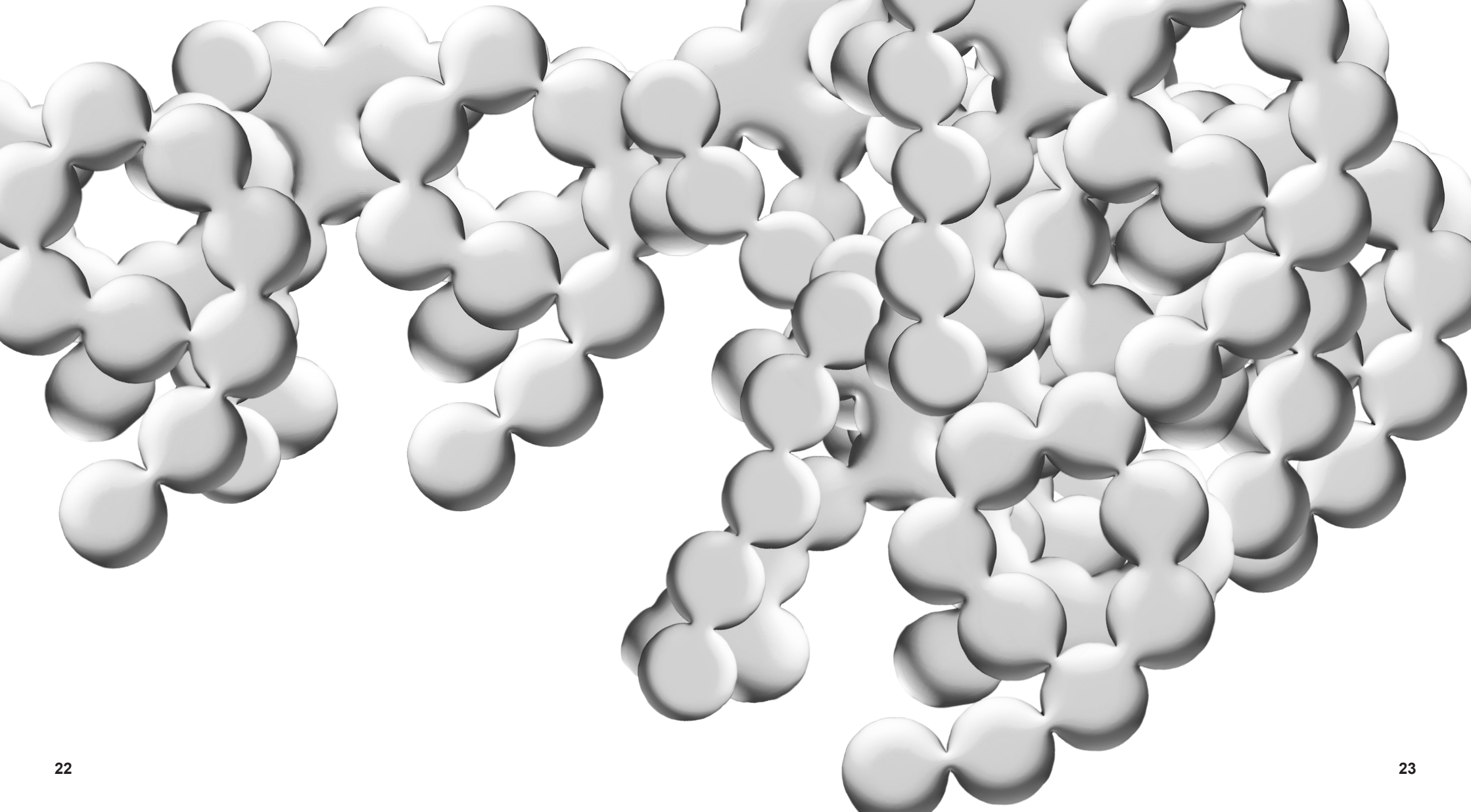
Цей фільм досліджує непередбачувані наслідки кібернетичної науки для глобальної політики та екології. У фільмі зіставлено сучасні та історичні проекти трансконтинентальної інфраструктури, щоб висвітлити взаємозалежності між «великими даними» та горючими корисними копалинами. Фільм засновано на знайденому матеріалі — від архівних записів київського Інституту кібернетики до біологічних досліджень дна Балтійського моря та будівництва сумнозвісного газопроводу «Норд Стрім».

KINOTRON GROUP
DATA IS THE NEW GAS, 2019

This is a study of the unforeseen consequences of cybernetic science for global politics and ecology. This film juxtaposes various transcontinental infrastructure projects, both current and historical, to illuminate the interdependencies of big data and fossil fuels. It is based on footage ranging from archival recordings from the Kyiv Institute of Cybernetics to the biological studies of the Baltic seabed and the construction of the infamous Nord Stream pipeline.

*7-Й ПОВЕРХ БІБЛІОТЕКИ КПІ / 7TH FLOOR KPI LIBRARY

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ PROGRAM

12 ЖОВТНЯ, СУБОТА, 18:00
БІБЛІОТЕКА КПІ

**«Час не чує, але він чекає на нас.
On the nth Ground of the 6th Ocean:
Ocean-Sensing Practices»**
Перформанс Кірілла
Савченкова (Росія)

12 ЖОВТНЯ, СУБОТА, 19:00
БІБЛІОТЕКА КПІ, АУДИТОРІЯ 6.5

«Дерегуляція репрезентацій»
Лекція Женев'єв Фресс (Франція)

Механіка мистецтва, яка тривалий час розподіляла місця у функціонуванні творчого виробництва, наприкінці XVIII століття вийшла з ладу. Що відтоді прийшло на зміну античній рівновазі між музою і генієм? Егалітарна уява почала прокладати собі шлях, який не мав обмежень: питання відстоюваної насолоди, буття суб'єкта навпроти старого об'єкта тощо видозмінили саме мистецтво. Всередині філософської й естетичної традиції зароджувалося повстання, спричинене і позначене протиріччями.

Лекція відбудеться англійською мовою із синхронним перекладом на українську.

Захід є частиною серії презентацій книжки «Право на істину: Розмови про мистецтво і фемінізм. Інтерв'ю», за ред. Оксани Брюховецької та Лесі Кульчинської (Центр візуальної культури, 2019).

OCTOBER 12, SATURDAY, 18:00
KPI LIBRARY

“Час не чує, але він чекає на нас. On the nth Ground of the 6th Ocean: Ocean-Sensing Practices”
Performance by
Kirill Savchenkov (Russia)

OCTOBER 12, SATURDAY, 19:00
KPI LIBRARY, AUDITORIUM 6.5

“The Deregulation of Representations”
Lecture by Geneviève
Fraisie (France)

The mechanics of the arts, which for a long time knew how to distribute places in the functioning of creation, became sickly at the end of the 18th century. What was to become of the ancient balance between muse and genius from then on? Egalitarian imaginary began to forge its path, and the path had no limits: the question of the enjoyment advocated, of being a subject facing the old object, etc., produced effects in art itself. It is from inside the philosophical and esthetical tradition that the subversion will appear; even with and by contradictions.

The lecture will be held in English with simultaneous translation into Ukrainian.

The event is part of the book presentation series of *The Right to Truth: Conversations about Art and Feminism. Interviews*, ed. Oksana Briukhovetska, Lesia Kulchynska (VCRC, 2019).

13 ЖОВТНЯ, НЕДІЛЯ, 19:00
БУДИНОК КІНО, СИНІЯ ЗАЛА

«Арабські стереотипи у західних медіа. Приклад Голлівуду: від німого кіно до кінця 90-х і початку 2000-х»
Презентація Абделазіза Талеба
(Arab Media Lab, Марокко)

Голлівудське кіно грає велику роль у створенні викривленої репрезентації арабських чоловіків і жінок. Можна простежити чітку відмінність між тим, як зображуються у медіа чоловіки та жінки з арабських країн. Арабські чоловіки здебільшого представлені у ролі терористів, злочинців чи насильників. Натомість арабських жінок часто змальовують нетямущими, віктимізованими і пригнобленими. Викривлене зображення арабських жінок також простежується в образах сексуальної спокусниці і терористки-смертниці. У цій лекції-презентації Абделазіз Талеб спробує дослідити, як Голлівуд обумовив наше сприйняття арабів. Ця некоректна репрезентація сформувала у багатьох зневажливе, узагальнене і стереотипізоване сприйняття арабського населення.

Подія відбудеться англійською мовою.

OCTOBER 13, SUNDAY, 19:00
THE HOUSE OF CINEMA, BLUE HALL

“Arab Stereotypes in Western Media. Hollywood as an Example: From Silent Movies to the Late 90's and the Beginning of 2000”
Presentation by Abdelaziz Taleb
(Arab Media Lab, Morocco)

Hollywood films play a large role in creating an incorrect representation of Arab men and women. There is a clear distinction between how Arab men and women are depicted in media. Arab men are most often portrayed as terrorists, villains, or abusers. On the other hand, Arab women are illustrated as unsophisticated, victimized, and oppressed individuals. The representation of Arab women is often distorted, portraying them as sexual temptresses or suicidal bombers. In this lecture-presentation, Abdelaziz Taleb will try to examine how Hollywood has controlled our perception of Arabs. Through the inaccurate depictions people have formed derogatory opinions about Arabs and have overgeneralized and stereotyped the population.

The event will be held in English.

17–18 ЖОВТНЯ,
ЧЕТВЕР–П’ЯТНИЦЯ, 18:30
БІБЛІОТЕКА КПІ, АУДИТОРІЯ 6.5

**«Комунікативний мілітаризм»
Симпозіум під кураторством
Світлани Матвієнко (Канада)**

«Ви можете не цікавитися кібер-війною, але кібервійна цікавиться вами». Втім, питанню кібервійни та загальної мілітаризації онлайн-комунікацій здебільшого не приділяють належної уваги в сучасних дискусіях про капіталізм стеження, упереджені алгоритми та несправедливі інфраструктури, зокрема в інтернеті. Якої б форми не набувала кібервійна — тонкої маніпуляції відчуттям реальності користувачів, витоку даних, хакерських атак чи прямих нападів на важливі інфраструктури — вона міцно вкорінена в системне функціонування капіталізму стеження через підтримання кризи як рушійної сили неоліберальної економіки і ведення бойових дій далеко за межами типових воєнних зон.

Цей дводенний симпозіум буде присвячено розгляду соціальних, політичних і технологічних умов, що уможливають різні види комунікативного мілітаризму, а також осмисленню таких індустрій інформаційного капіталізму, як штучний інтелект і великі дані, що є найсучаснішими і найагресивнішими формами комерційного використання даних як зброї. Ми обговоримо можливі тактики і стратегії спротиву в умовах кібервійни та поставимо нові питання до наших теорій і методологій.

OCTOBER 17–18,
THURSDAY–FRIDAY, 18:30
KPI LIBRARY, AUDITORIUM 6.5

**“Communicative Militarism”
Symposium curated by Svitlana
Matviyenko (Canada)**

“You may not be interested in cyberwar, but cyberwar is interested in you.” Yet, cyberwar, and overall militarisation of online communication, often remains overlooked in current discussions on surveillance capitalism, biased algorithms, and unjust infrastructures, including those of the Internet. No matter what form it takes — subtle molding of users’ sense of reality, leaking, hacking or direct attacks on critical infrastructure, cyberwar is fully integrated in the systemic operations of surveillance capitalism by sustaining crisis as a driving force of neoliberal economy and warfare spelt out far beyond the typical domains of war.

In order to grasp the political and civic implications of digital militarism, AI and big data industries of information capitalism, the most recent and most aggressive forms of for-profit data weaponization, this two-day symposium will focus on socio-techno-political conditions of possibility for various forms of communicative militarism. We will address potential tactical and strategic responses to the cyberwar condition in order to pose new questions for our scholarship and methodologies.

17 ЖОВТНЯ, ЧЕТВЕР

Теоретик медіа **Герт Ловінк** (Нідерланди) у своїй доповіді «Сумні за задумом: Долаючи нігілізм платформ» говоритиме про темний бік інтернету, зокрема поширений феномен технологічного суму, спричиненого провідними соціальними мережами шляхом «модифікації поведінки» (або так званого «спонукання») з метою змусити користувачів нескінченно користуватися додатком, при цьому показуючи їм усе більш персоналізовану рекламу. Ловінк переконує, що замість розширення можливостей і розмаїття, ми спостерігаємо «тривожний ефект» гіперконформізму, і запитує, як нам демонтувати ці «ринки передбачення» та відродити соціальне.

Ася Баздирєва з/Geocinema (Україна) говоритиме про цикли зворотного зв'язку між візуалізацією і тераформуванням та нові форми влади, які функціонують через створення візуалізацій, — де ринки, населення та клімати алгоритмічно розраховуються і картографуються як прогнози найближчого майбутнього. Вона представить свій проект Geocinema (створений спільно з кінорежисеркою Сольвейг Зюсс) як запрошення до іншого бачення.

Відштовхуючись від гіпотези, що в цифрових культурах алгоритми є структурно упередженими, теоретик медіа **Клеменс Аппріх** (Австрія) розкаже про рушійну

OCTOBER 17, THURSDAY

In his talk, *Sad by Design: Overcoming Platform Nihilism*, media theorist **Geert Lovink** (The Netherlands) will discuss the dark side of the net by zooming in on the widespread techno-sadness that is produced by dominant social media platforms through ‘behavioral modification’ (also known as ‘nudging’) with the aim to lure users back to same old app, exposing them to even more personalized ads. By demonstrating that instead of empowerment and diversity we witness a ‘chilling effect’ of hyper conformism, Lovink asks how can we dismantle these ‘prediction markets’ and reclaim the social?

Asia Bazdyrieva w/Geocinema (Ukraine) will focus on the feedback loops between imaging and terraformation to address new forms of governance that operate through imaging — where markets, populations, and climates can be algorithmically calculable and mappable as the nearest future forecasts. She will offer her Geocinema project (created with filmmaker Solveig Süss) as an invitation to seeing otherwise.

Building on the hypothesis that in digital cultures bias is hard-coded into algorithms and therefore becomes an object of analysis, media theorist **Clemens Apprich** (Austria) will talk about the driving logic behind most of our current filter mechanisms and trace the implicit network theoretical premises in the classification of data. By

логіку більшості сучасних механізмів фільтрування та простежить теоретичні засади, на яких ґрунтується класифікація даних. Щоб відділяти сигнал від шуму, накладаючи ідентичність на вхідні дані, алгоритми розпізнавання образів покладаються на сегментацію і тому становлять реальну загрозу демократичним суспільствам. У своїй доповіді «Секретні агенти: алгоритмічне прийняття рішень у цифрових культурах» Клеменс Алпріх говоритиме про можливі тактики і стратегії для розшифровки, переосмислення і навіть перероблення систем алгоритмічного фільтрування.

18 ЖОВТНЯ, П'ЯТНИЦЯ

Теоретик медіа **Нільс тен Овер** (Нідерланди) у своїй доповіді «Войовничі мережі: 5G і консолідація контролю» покаже, як глибоко вкорінені конфлікти формують архітектуру інтернету. Він продемонструє зв'язок між функціонуванням невидимих інфраструктур, які забезпечують соціотехнічний порядок у суспільстві, та розподілом багатства, влади і можливостей. Зокрема, він розгляне кейс 5G: хоч ця технологія ще (формально) не використовувалась у військових цілях, вона розпалює війни між стандартами ISO-TCP, а непрозорість мережі 5G являє собою приклад цифрового «туману війни».

Теоретик медіа **Світлана Матвієнко** (Канада) у доповіді «Швидкіс-

imposing identity on input data, in order to filter — that it is to discriminate — signals from noise, pattern recognition algorithms thrive on segmentation, thereby posing one of the biggest threats to democratic societies. In his talk *Secret Agents: Algorithmic Decision-Making in Digital Cultures*, he will discuss the tactical and strategic potential to unpack, re-imagine or even re-make algorithmic filtering systems.

OCTOBER 18, FRIDAY

By showing how the Internet architecture gets shaped through entrenched conflicts, in *Soft-war(e) Defined Networking: 5G and the Consolidation of Control*, media theorist **Niels ten Oever** (The Netherlands) will demonstrate the connection between the workings of invisible infrastructures that provide a socio-technical ordering in our societies and the distribution of wealth, power and possibilities. In particular, he will explore the case of 5G: even if it has not (formally) been weaponized yet, it is rekindling the ISO-TCP standards wars, and through the opacity created in the network 5G presents a case of the digital 'fog of war.'

In *Speed Epistemology: Echo Chambers of Communicative Militarism*, media theorist **Svitlana Matviyenko** (Canada) will discuss how cyberwar mobilizes, exploits, and bewilders subjectivity in order to implicate us all in its design by simultaneously retaining the con-

на епістемологія: ехо-камери комунікативного мілітаризму» розповість про те, як кібервійна мобілізує, експлуатує і спантеличує суб'єктивність, щоб залучити всіх нас у свою структуру, збираючи водночас конструктивні і деструктивні властивості капіталізму платформ: з одного боку, інструменти для організації і мобілізації населення у практиках спротиву й активізму, а з іншого боку — агресію і насильство, зловживання і дезінформацію.

Подія відбудеться
англійською мовою.

19 ЖОВТНЯ, СУБОТА, 19:00 БІБЛІОТЕКА КПІ, АУДИТОРІЯ 6.5

«Історія та пам'ять: використання і зловживання (Україна та посткомуністичний світ)»
Лекція **Георгія Касьянова (Україна)**

З 1989 року до сьогодні історія та пам'ять набували все більшої важливості. Їх використовували і ними зловживали під приводом допомоги країнам перехідного періоду. Через це суспільства посткомуністичного регіону стали «хворими на історію». Презентація буде присвячена причинам і наслідкам цього явища. Особливу увагу буде приділено сучасним процесам в Україні та на посткомуністичному просторі.

Лекція відбудеться
українською мовою.

structive and destructive features of platform capitalism: those of digital organization and mobilization of population through the practices of resistance and activism, but also, of aggression and offense, abuse and misinformation.

The event will be held in English.

OCTOBER 19, SATURDAY, 19:00 KPI LIBRARY, AUDITORIUM 6.5

“History and Memory: Use and Abuse (Ukraine and Post-Communist World)”
Lecture by **Georgiy Kasianov (Ukraine)**

Since 1989 till now history and memory were getting more and more importance. Both use, misused and abused under the pretext of the good of the nations in transit. As a result, the societies of the region became 'ill of history.' The presentation will deal with causes and consequences of this phenomenon. Particular emphasis will be made on recent development in Ukraine and the post-Communist area.

The lecture will be held in Ukrainian.

24 ЖОВТНЯ, ЧЕТВЕР, 19:00
БУДИНОК КІНО, СИНЯ ЗАЛА

«Від неолібералізму до нелібералізму. Велика трансформація після 1989 року»
Лекція Філіппа Тера (Австрія)

Лекція висвітлює інтелектуальну історію, політичну практику та соціальні наслідки неолібералізму. Головні стовпи цієї ідеології — це ідеалізація нерегульованих, вільних ринків, уявлення про їхню здатність врівноважувати різноманітні ринкові дисбаланси, ірраціональна віра у раціональність ринкових агентів, а також лібертаріанська антипатія до держави. Також у цій ідеології є елементи традиційного капіталізму за принципом *laissez-faire*, як от поняття «невидимої руки», що додає метафізичний вимір, крізь призму якого ринок сприймається як Страшний суд над усіма товарами. З практичної точки зору, неолібералізм ґрунтується на стандартному економічному рецепті, зафіксованому у «Вашингтонському консенсусі» 1989 року, що рекомендує економію, приватизацію, лібералізацію та дерегуляцію. Неоліберальні реформи були вперше впроваджені у 1980-х роках у Чилі, Великій Британії та США. Після розпаду державного соціалізму у 1989 році, неолібералізм здобув світове панування і трансформував Центральну та Східну Європу. Спочатку неоліберальні реформи були націлені на приватизацію державних підприємств і скорочення національних урядів, але друга хвиля, що розпочалася

OCTOBER 24, THURSDAY, 19:00
THE HOUSE OF CINEMA, BLUE HALL

“From Neoliberalism to Illiberalism. The Great Transformation after 1989”
Lecture by Philipp Ther (Austria)

The lecture deals with the intellectual history, the political practice and the social consequences of neoliberalism. The main pillars of this ideology are an idealization of unrestrained, free markets, in the belief that they create an equilibrium for all sorts of market imbalances, an irrational faith in the rationality of market agents, and a libertarian antipathy toward the state. It also includes some elements of traditional *laissez-faire* capitalism such as the concept of the ‘hidden hand,’ adding a metaphysical dimension whereby the market is regarded as a last judgment over all commodities. On the practical side, neoliberalism is based upon a standard economic recipe consisting of austerity, privatization, liberalization and deregulation that was codified in the “Washington Consensus” in 1989. Neoliberal reforms were at first implemented in the 1980s in Chile, Great Britain and the United States. With the demise of state socialism in 1989, neoliberalism gained global hegemony and transformed Central and Eastern Europe. While neoliberal reforms focused initially on the privatization of state-owned companies and the downsizing of national governments, the second

наприкінці 1990-х, передбачала приватизацію ключових державних сфер, таких як охорона здоров'я і пенсійна система, а також дерегуляцію міжнародних фінансових ринків. Це призвело до світової економічної кризи 2008–2009 років, яка була особливо важкою для Східної Європи.

Лекція відбудеться англійською мовою із синхронним перекладом на українську.

25 ЖОВТНЯ, П'ЯТНИЦЯ, 19:00
БУДИНОК КІНО, СИНЯ ЗАЛА

«Квір-арт, herstories та емансипативні стратегії»
Лекція Ізабель Альфонсі (Франція)

Простежуючи генеалогію сучасного квір-арту, Ізабель Альфонсі говорить про важливість контекстуалізованих феміністичних текстів про історію мистецтва для розробки емансипативних стратегій. Спираючись на свою книгу *Pour une esthétique de l'émancipation* («До естетики емансипації», 2019) авторка представить кейси культурного активізму, які можуть бути цінними для сучасного мистецтва й активізму.

Лекція відбудеться англійською мовою.

Захід є частиною серії презентацій книжки «Право на істину: Розмови про мистецтво і фемінізм. Інтерв'ю», за ред. Оксани Брюховецької та Лесі Кульчинської (Центр візуальної культури, 2019).

wave since the late 1990s was about the privatization of key state competences such as health care and pension systems, and the deregulation of international financial markets. This led to the global crisis of 2008–2009, which hit Eastern Europe particularly hard.

The lecture will be held in English with simultaneous translation into Ukrainian.

OCTOBER 25, FRIDAY, 19:00
THE HOUSE OF CINEMA, BLUE HALL

“Queer Art, Herstories and Emancipatory Strategies”
Talk by Isabelle Alfonsi (France)

Through the construction of a lineage for contemporary queer art, Isabelle Alfonsi discusses the importance of a situated, feminist writing of art history to devise emancipatory strategies. Drawing from her book *Pour une esthétique de l'émancipation* (“For an Aesthetic of Emancipation,” B42 ed., Paris, 2019), the author will present case studies of cultural activism that are inspiring for today's art and activism.

The event will be held in English.

The event is part of the book presentation series of *The Right to Truth: Conversations about Art and Feminism. Interviews*, ed. Oksana Briukhovetska, Lesia Kulchynska (VCRC, 2019).

29 ЖОВТНЯ, ВІВТОРОК, 19:00
БУДИНОК КІНО, СИНЯ ЗАЛА

«Чи справді ми переживаємо кризу демократії?»
Лекція Яна-Вернера Мюллера (Німеччина/США)

У своїй лекції Ян-Вернер Мюллер говоритиме про одну з головних, на його думку, проблем сьогодення: кризу посередницької влади, зокрема політичних партій і медіа. Проблема полягає в інституціях, а не в масах, всупереч заявам деяких ліберальних спостерігачів. Зробивши нормативне оцінювання, чого потребує демократія від посередницьких інституцій, лектор запропонує кілька конкретних рішень для інституційної реформи.

Лекція відбудеться англійською мовою із синхронним перекладом на українську.

2 ЛИСТОПАДА, СУБОТА, 19:00
БУДИНОК КІНО, СИНЯ ЗАЛА

«Розростання кордонів на міграційному полі бою. Переосмислюючи свободу пересування»
Лекція Сандро Меццадри (Італія)

У лекції мова піде про нинішню ситуацію розростання і ущільнення кордонів у багатьох кутках світу. Ми розглянемо цю тенденцію як визначальну рису світової політичної кон'юнктури, що характеризується сплеском націоналізму, а також різними комбінаціями

OCTOBER 29, TUESDAY, 19:00
THE HOUSE OF CINEMA, BLUE HALL

“Is there Really a Crisis of Democracy?”
Lecture by Jan-Werner Müller (Germany/USA)

In his lecture, Jan-Werner Müller will talk about what he sees as a major concern today: the crisis of intermediary powers, political parties and the media in particular. The problem is with institutions, not with the masses, contrary to what some liberal observers often claim. After a normative assessment of what a democracy needs from intermediary institutions, he will make a number of concrete suggestions for institutional reform.

The lecture will be held in English with simultaneous translation into Ukrainian.

NOVEMBER 2, SATURDAY, 19:00
THE HOUSE OF CINEMA, BLUE HALL

“Proliferating Borders in the Battlefield of Migration. Rethinking Freedom of Movement”
Lecture by Sandro Mezzadra (Italy)

The talk will take as a point of departure the current proliferation and hardening of borders in many parts of the world. It will critically take this trend as a key feature of a global political conjuncture characterized by the surge of nationalism as well as by various degrees of combi-

неолібералізму й авторитаризму. Ми проаналізуємо розростання й ущільнення кордонів з кількох точок зору, зокрема простежимо наслідки цього явища для сучасного капіталізму та посилення криміналізації «гуманітаризму» і солідарності загалом. Також звернемо увагу на наполегливість міграції і безперервні виклики, що їх міграційні рухи і конфлікти кидають кордонам. На основі цього аналізу у другій частині лекції буде зроблено спробу вибудувати «лівий аргумент» на користь свободи пересування та відкритих кордонів з особливим акцентом на Європі.

Лекція відбудеться англійською мовою із синхронним перекладом на українську.

15 ЛИСТОПАДА, П'ЯТНИЦЯ, 19:00
БУДИНОК КІНО, СИНЯ ЗАЛА

«Конфліктна естетика. Художній активізм та публічна сфера»
Лекція Олівера Мархарта (Австрія)

Останніми роками виникла нова хвиля художнього активізму у відповідь на посилення позицій авторитарного неолібералізму. Втім, активістські практики у мистецькому полі існують значно довше. Як стверджує Олівер Мархарт, у мистецтві завжди існувала підводна течія активізму. У своїй лекції він простежує траєкторії художнього активізму в театрі, танці, перформансі та публічному мистецтві, а також досліджує політичний

nation between neoliberalism and authoritarianism. The proliferation and hardening of borders will be analyzed from several points of view, including their implications for contemporary capitalism and the increasing criminalization of “humanitarianism” and more generally of solidarity. The stubbornness of migration, the persistent challenge that movements and struggles of migration pose to borders will be also emphasized. This analysis will provide the background for an attempt to develop in the second part of the talk a “left case” for freedom of movement and open borders, with a specific focus on Europe.

The lecture will be held in English with simultaneous translation into Ukrainian.

NOVEMBER 15, FRIDAY, 19:00
THE HOUSE OF CINEMA, BLUE HALL

“Conflictual Aesthetics. Artistic Activism and the Public Sphere”
Lecture by Oliver Marchart (Austria)

A new wave of artistic activism has emerged in recent years in response to the ever-increasing dominance of authoritarian neoliberalism. Activist practices in the art field, however, have been around much longer. As Oliver Marchart claims, there has always been an activist undercurrent in art. In this lecture, he traces trajectories of artistic activism in theater, dance, performance, and

потенціал урбанізму, кураторства та «бієнале спротиву». У такий спосіб постає конфліктна естетика, яка не підпорядковується традиційним підходам художньої сфери та активізує політичний потенціал мистецької практики.

*Лекція відбудеться
англійською мовою.*

**16 ЛИСТОПАДА, СУБОТА, 16:00
БУДИНОК КІНО, СИНЯ ЗАЛА**

**«Кордони на сході Європи»
Симпозіум дослідницької про-
грами Форуму трансрегіональ-
них студій «Європа на Близь-
кому Сході — Близький Схід
у Європі» (Німеччина)**

Після арабських революцій 2011 року панує божевілля. Несправджені надії, розділені суспільства, посилення прикордонного контролю і технологій стеження, розквіт авторитарних спокус — у Європі, на Близькому Сході та в інших кутках світу. Арабські революції 2011 року позначають завершення тенденцій, пов'язаних із сучасними й універсальними традиціями емансипації, а також початок їхніх протилежностей. Тріщини у розмежуванні між Європою та її Сходом з'явилися відтоді, як стала очевидною східно-західна шизофренія. Є численні приклади: у 1930-х і 40-х роках, поки Європа потерпала від фашизму і націонал-соціалізму в Німеччині, біженці з Європи шукали прихисток

public art, and investigates the political potential of urbanism, curating, and “biennials of resistance.” What emerges is a conflictual aesthetics that does not conform with traditional approaches to the field and that activates the political potential of artistic practice.

The lecture will be held in English.

**NOVEMBER 16, SATURDAY, 16:00
THE HOUSE OF CINEMA, BLUE HALL**

**“Borderlines in the East of Europe”
Symposium of the “Europe in the
Middle East — The Middle East
in Europe” (EUME) research pro-
gram at the Forum Transregionale
Studien (Germany)**

After the Arab revolutions of 2011 madness prevails. Hopes are broken, societies divided, border control tightens and surveillance expands, authoritarian temptations flourish — in Europe and in the Middle East, and elsewhere. The Arab revolutions of 2011 mark end and beginning of developments that relate to the modern and universal legacies of emancipation, and their oppositions. Cracks in the division between Europe and its East appeared ever since the East/West schizophrenia has been articulated. Examples are many: In the 1930s and 40s, while Europe was suffering from fascism and national socialist Germany, refugees from Europe were sheltered in the countries of the East, in Morocco, Syria, Egypt,

у країнах Сходу: в Марокко, Сирії, Єгипті, Ірані, Туреччині. Єгипетські сюрреалісти в 1939 році проголосили, що «Схід став на захист західної культури», і розпочали боротьбу проти «безмежної імперії стін» (Жорж Хенеїн).

Починаючи з 1987–1993 років, нове покоління митців, письменників, вчених та активістів у країнах східного Середземномор'я почало проголошувати нові ідеї щодо позиції індивіда в суспільстві, значення й практичного втілення громадянства та взаємин зі світом. Американське вторгнення в Ірак, наслідки деструктивної і неуспішної внутрішньої й зовнішньої колоніальної політики, а також численні протестні рухи в усьому арабському світі, як от перша палестинська інтифада чи страйки в туніському місті Гафза і в єгипетському місті Ель-Махалла-ель-Кубра, похитнули місцеві канони, ауру націоналізму й ідентитаризму, і породили нові способи мирного спротиву запереченню прав, авторитарним політикам та ідеологіям, продовженню колоніальних традицій.

Цей рух, хай який він значущий чи незначущий у світлі нинішньої руйнації, досяг свого піку, але не завершився під час арабських революцій, — він досі триває. Він не обмежується арабським світом чи Близьким Сходом, але пов'язаний спільними ідеями, солідарностями й технологіями по різні боки територіальних, національних і мовних кордонів. Ця панельна дискусія,

Iran or Turkey. Egyptian Surrealists declared in 1939 that the “East is working for the defense of Western Culture” and took up the struggle against “the infinite empire of walls” (Georges Henein).

Since the years 1987-93 new ideas on the position of the individual in society, on the meaning and practice of citizenship and the relationship to the world have been articulated by a new generation of artists, writers, academics, and activists in the countries east of the Mediterranean. The American invasion of Iraq and the consequences of destructive and failed internal and external colonial politics as well as numerous protest movements all over the Arab world, such as the first Intifada in Palestine or the strikes in the Tunisian town of Gafza or the Egyptian Mahalla Al-Kubra challenged local canons, the aura of nationalism and identitarian tropes, and led to new modes of peaceful resistance to the denial of rights, authoritarian politics and ideologies, and against the persistence of colonial legacies.

This movement, as significant or insignificant it may be in light of the ongoing destruction, culminated but not ended with the Arab revolutions, it persists. It is not confined to the Arab world or Middle East but is interconnected by ideas, solidarities and technologies across borders of territory, nation, language and identity. In four interventions by scholars from Egypt, Lebanon and Syria the panel addresses stories of ideolog-

в межах якої виступатимуть науковці із Єгипту, Лівану та Сирії, буде присвячена історіям ідеологічних депортацій, продовженню колоніальних режимів на постколоніальних територіях, наративам про конфлікти, втечу і перетин кордонів, питанням божевілья, гендеру та суспільства, а також поняттям кризи, солідарності та емпатії безвідносно до кордону, що розділяє Європу і Схід.

Модератор: **Жорж Халіль**

«Александрія — Одеса: революційні стежки і зв'язки» (Рім Нагіб)

У роки після революції 1905 року деякі соціалісти й анархо-синдикалісти з Росії знайшли прихисток в Александрії, особливо моряки, які займалися організацією важливих страйків в Одеському порті. Вони продовжували організовувати протести і поширювати радикальні ідеї серед моряків на бортах російських суден, що проходили через Александрійський порт. Коли у 1907 році, а згодом знов у 1913-му, російський консул в Александрії заручився підтримкою британської колоніальної влади, щоб заарештувати революційних активістів з Росії і повернути їх на батьківщину, де на них чекатиме суд і ймовірна страта, в Александрії вибухнули протести. Протестувальники, серед яких були представники різних національностей та етнічних груп, намагалися запобігти

ical deportations, the persistence of colonial modes in postcolonial lands, narratives of conflict, flight and border-crossings, questions of madness, gender and society, and the notions of crisis, solidarity and empathy beyond the borderline between Europe and the East.

Chair: **Georges Khalil**

“Alexandria — Odesa: Revolutionary Paths and Ties” by Rim Naguib

In the years following the 1905 revolution, several socialists and anarcho-syndicalists from Russia found refuge in Alexandria, especially sailors who had carried out important strikes in the port of Odesa. They continued to organize, and to disseminate radical ideas among sailors aboard Russian ships transiting in Alexandria's port. When in 1907, and again in 1913, the Russian consul in Alexandria obtained the help of British colonial authorities to arrest revolutionary activists from Russia, with a view to repatriate them to Russia, where they would face trial and possible execution, protests erupted in Alexandria. The protesters, who spanned different nationalities and ethnicities, attempted to prevent the extraditions, and demanded the right of asylum for political refugees in the colonial port city, but British authorities argued that colonial territories were no sanctuary for political refugees, and the extraditions were carried out nonetheless.

екстрадиції і вимагали право на притулок для політичних біженців у колоніальному портовому місті, але британська влада наполягала, що колоніальні території не можуть бути притулком для політичних біженців, і екстрадицію все ж було здійснено.

Рім Нагіб розповість про російських революціонерів в Александрії, їхню репатріацію, а також міжетнічну солідарність, проявлену у спробах запобігти їхній екстрадиції. У цій історії привертає увагу рухлива природа радикальних ідей та активізму в Середземномор'ї та Чорноморському регіоні, а також транснаціональність і взаємність революційних впливів у роки перед революцією 1917 року. У цих подіях також можна простежити важливі свідчення того, як режим колоніального розмаїття сформував практики сучасної національної держави — як у Європі, так і в колоніях.

«Контактні зони, перетини кордонів, лінії розмежування: зображення біженця у графічних оповідях» (Раша Чатта)

Недавні і давніші хвилі міграційних «криз» були детально описані і задокументовані у різноманітних медіа — від сенсаційної журналістики до більш глибоких і різнобічних досліджень. Ця доповідь буде присвячена появі і розвитку менш відомого популярного субжанру — графічної оповіді про біженців, на прикладі якого Раша Чатта

Rim Naguib will tell the story of these revolutionaries from Russia in Alexandria, their repatriation and the cross-ethnic solidarity manifested in the attempts to prevent their extradition. These stories highlight the fluid nature of radical ideas and activism across the Mediterranean and the Black Sea region, and the transnational and reciprocal revolutionary influences they created in the years leading up to the 1917 revolution. The events also offer important anecdotes to think about how colonial rule of difference shaped the practices of the modern nation-state, both within Europe and in the colonies.

“Contact Zones, Border Crossings, Borderlines: Figuring the Refugee in Graphic Narratives” by Rasha Chatta

The waves of recent and less recent migratory ‘crises’ have been extensively covered and much documented in various media avenues and outlets, ranging from sensationalist approaches to more in-depth and multi-sided analyses. This intervention seeks to focus on the emergence and development of a less examined popular sub-genre, namely the testimonial/refugee graphic narrative, which Rasha Chatta investigates in order to examine how conflict, border crossing, and asylum seeking are depicted and visualised as firsthand accounts in an often complex and problematised manner. The presentation ultimately reflects on how these visual narratives embedded in the

досліджує, як конфлікт, перетин кордону і пошук притулку зображуються у формі розповіді з перших вуст, часто у складний і проблематизований спосіб. У презентації йтиметься про те, як ці візуальні оповіді, що з'являються в контексті минулих та сучасних воєн і міграцій, вплітаються у нинішні дискусії про міграцію в Європі, та як форма цього конкретного субжанру сприяє проговоренню особистої позиції та унікального досвіду.

«Пацієнтки інституційної психіатрії: божевілля, гендер і суспільство в Лівані» (Ламія Моґні)

Ламія Моґні вивчає історію насильства і соціальні трансформації у Лівані крізь призму розвитку сучасної психіатрії та її владних практик. Вона розглядає історію однієї пацієнтки Ліванської психіатричної лікарні, Ходи, яка поступила туди на початку 1950-х з діагнозом «німфоманія та шизофренія». Дослідниця пропонує три різних погляди на Ходу: один — на підставі її клінічної історії, інший — на основі її листів, і третій — у контексті історій інших пацієнток психіатричних установ Лівану. Ці три історії Ходи дають комплексне уявлення про культурний авторитет психіатрії в Лівані, її різноманітні реформи, а також регулювання сексуальності, родинних зв'язків і гендеру.

context of past or current wars and migration contribute to the ongoing debates on migration in Europe, and how this particular sub-genre lends its form to the articulation of voice and uniqueness of experience.

**“Women Patients of Institutional Psychiatry: Madness, Gender and Society in Lebanon”
by Lamia Moghnieh**

Lamia Moghnieh looks at the history of violence and social transformations in Lebanon through the lens of the development of modern psychiatry and its practices of governance. She focuses on the story of one woman patient of the Lebanon Hospital for Mental and Nervous Disorders, Hoda, admitted to the hospital in early 1950s and diagnosed with nymphomania and schizophrenia. She presents three different readings of Hoda: one based on her clinical records, another based on her letters, and a third reading in relation to the stories of other women patients of Lebanese psychiatric institutions. The three stories of Hoda provide a complex account of the cultural authority of psychiatry in Lebanon and its various reforms and regulation of sexuality, kinship and gender.

«Криза на кордоні: про емпатію та страх міграції» (Валід ель-Хурі)

Ця доповідь пропонує альтернативні прочитання поняття «кризи» в контексті емпатії, кордонів та нерівномірного розподілу багатства і ресурсів у капіталістичних системах. Що виявляє поняття «кризи», якщо розглядати його крізь призму так званої «міграційної кризи»? Чому «кризу» часто уявляють, виробляють, переживають і бояться під час і після масових повстань? Чи можна реабілітувати мову «кризи», чи вона засадничо згубна для будь-якого аналізу політичних і соціальних явищ?

*Подія відбудеться
англійською мовою.*

**17 ЛИСТОПАДА, НЕДІЛЯ, 19:00
БУДИНОК КІНО, СИНЯ ЗАЛА**

«Соніфікація даних та їх використання у технологіях спостереження і в мистецтві». Семінар і воркшоп Даніеля Сємашко (Швейцарія)

«Чорна хмара». Оригінальна композиція у живому виконанні електроакустичного джаз-дуету INFLUUT (Нат Сілія — саксофон, Даніель Машковіч — електроніка) (Швейцарія)

Презентація сформована на основі низки дискусій навколо широкого явища інтерпретації даних у контексті їхньої соніфікації. Буде

**“Crisis at the Border: On Empathy and the Fear of Migration”
by Walid el Houry**

This intervention proposes alternative ways of thinking the concept of ‘crisis’ in relation to notions of empathy, borders and the unequal distribution of wealth and resources under capitalist systems. What does the concept of ‘crisis’ when looked at through the lens of the so-called ‘migration crisis’ reveal? Why is ‘crisis’ often imagined, produced, experienced, and feared during and after moments of mass popular uprisings? And can the language of ‘crisis’ be redeemed or is it inherently detrimental to any analysis of political and social phenomena?

The event will be held in English.

**NOVEMBER 17, SUNDAY, 19:00
THE HOUSE OF CINEMA, BLUE HALL**

“Data Sonification and Its Use in Surveillance Technology and Art” seminar and workshop by Daniel Siemaszko (Switzerland)

“Black Cloud” original composition played live by electroacoustic jazz duo INFLUUT (Nat Cilia — saxophone, Daniel Maszkowicz — electronics) (Switzerland)

The content of this presentation comes as a result of a series of discussions on the broad notion of data interpretation when talking about

зроблено стислий огляд наявних прикладів соніфікації даних у науці й мистецтві через представлення звукових фрагментів, які дадуть змогу зрозуміти, чого можна очікувати від цієї практики. Також ми зупинимося на конкретному прикладі соніфікації даних для моніторингу мережевої безпеки та загалом у технологіях спостереження. Наприкінці семінару ми спробуємо видобути первісний звук — те, що майбутні археологи виявлять у наших даних, — застосовуючи мову програмування SuperCollider для соніфікації даних у мистецький спосіб.

Після семінару відбудеться воркшоп, присвячений мові програмування SuperCollider, де учасники/ці зможуть поекспериментувати з практикою соніфікації. SuperCollider — це віртуальне середовище з безкоштовним доступом і відкритим кодом. Воркшоп має на меті дати учасникам/цям базове розуміння основних понять і навчити їх повторно використовувати приклади, знайдені в онлайн-спільноті SuperCollider. Просимо учасників/ць воркшопу принести з собою комп'ютер (Linux, MacOS, Windows) зі встановленим програмним забезпеченням, яке можна завантажити на цій сторінці: supercollider.github.io/download.

*Подія відбудеться
англійською мовою.*

its sonification. A quick review on existing data sonification in science and art is presented with sound examples as a way to understand what one expects from this practice. A focus is suggested on the specific case of data sonification for network security monitoring and more generally surveillance technologies. As a final part, we suggest an evocation of the primal sound — or what future archeologists will find out in our data — with some SuperCollider code examples for sonifying data with an artistic approach.

This seminar will be followed by a workshop on SuperCollider, allowing the audience to experiment their own sonification. SuperCollider is a coding environment that is free and open-source. This workshop has the aim to give a basic understanding of the concepts and be able to re-use examples that one can find among SuperCollider's online community. Each participant should bring a computer (Linux, MacOS, Windows) with an installation of the software that can be found on the following page: supercollider.github.io/download.

The event will be held in English.

**17–18 Листопада,
Неділя, 17:00, Понеділок, 19:00
METACULTURE**

**«Open Call (For Opinions)»
Театральна виставка-перформанс
Studio Lajf (Чехія/Словаччина)**

Цей опен-кол — інтерактивна спроба осмислити статус наших точок зору сьогодні. Яка цінність наших думок у добу всюдисущої комунікації, а також її симуляції та маніпулятивності? Шляхом інтерактивних інсталяцій та дивних перформансів колектив Studio Lajf пропонує поміркувати над щоденними викликами висловлювання точок зору та заохочує підходити до цих ситуацій з активної позиції — навіть якщо це означає нічого не робити або вдаватися до дадаїзму! Учасників/ць запрошують ділитися своїми думками у різний спосіб та долучитися до експериментальної музичної імпровізації. Особисті позиції, переконання та досвіди, а також безпосередні дії усіх залучених, стають частиною спонтанного маніфесту глядачів.

*Подія відбудеться
англійською мовою.*

**NOVEMBER 17–18,
SUNDAY, 17:00, MONDAY, 19:00
METACULTURE**

**“Open Call (For Opinions)”
Theatre exhibition by Studio Lajf
(Czech Republic / Slovakia)**

This open call is an interactive attempt to reflect upon the status of our opinions today. In the age of omnipresent communications, their simulation and manipulability, what is the value of your opinions? Through interactive installations and bizarre performances, Studio Lajf collectively suggests to reflect on the everyday challenges for expressing our opinions, and seeks to acknowledge those situations while taking an active stance: even if it means doing nothing or doing dada! You are encouraged to share opinions in a variety of ways, and become part of an experimental music improvisation. Personal attitudes, beliefs and experiences, as well as the immediate activity of all those involved, are becoming part of the instant viewers' manifesto.

The event will be held in English.

19 ЛИСТОПАДА, ВІВТОРОК, 19:00
БУДИНОК КІНО, СИНЯ ЗАЛА

**«Філософія поза обчисленням.
Про критику штучного інтелекту
Евальдом Ільєнковим»
Лекція Кеті Чухров (Росія)**

Внаслідок теоретичних і технічних проривів у сфері точних і природничих наук, а також їхнього просочення в гуманітарні науки, ми все частіше стикаємося зі спробами «доповнити» чи навіть замінити філософію науково-технологічним знанням. В цьому контексті критика кібернетики і технічного есенціалізму, розроблена радянським філософом Евальдом Ільєнковим у його памфлеті «Таємниця чорного ящика», написаному в 1960-х, є особливо актуальною. Попри певну наївність у запереченні технологічного есенціалізму, цей текст, тим не менш, вдало демонструє принципові гносеологічні та епістемологічні похибки у спробах замінити філософію наукою. Відстоювання Ільєнковим філософської гносеології та діалектичної логіки стало ще важливішим у контексті сучасних дискусій про автоматизовану раціональність як істинну сферу думки. Якщо в когнітивізмі (Т. Метцинґер, Е. Томпсон) філософія вважалася рудиментарною мисленнєвою практикою, то сучасні дослідження у галузі штучного інтелекту й обчислювальної техніки (Л. Парісі, Р. Негарестані) закликають повернутися до філософської думки, але застосовувати її лише до обчислювальних процесів. Саме в цьому світлі нам може бути корисно

NOVEMBER 19, TUESDAY, 19:00
THE HOUSE OF CINEMA, BLUE HALL

**“Philosophy beyond Computation. On Evald Ilyenkov’s Critique of Artificial Intelligence”
Lecture by Ketі Chukhrov (Russia)**

With theoretical and technical breakthroughs in the field of natural sciences and their infiltration into the humanities, we are increasingly confronted with attempts to either “complete” philosophy or to replace it with science and technology. In this context, the critique of cybernetics and technical essentialism developed by the Soviet philosopher Evald Ilyenkov in his 1960’s pamphlet *The Mystery of a Black Box* is of particular relevance. Despite a certain naivety in its defiance of technological essentialism, this text nevertheless successfully exposes the principal gnoseological and epistemic faults with attempts to supersede philosophy with science. Ilyenkov’s apology for philosophic gnoseology and dialectical logic has become even more important in the context of contemporary debates on automated rationality as a genuine realm of thought. If in cognitivism (T. Metzinger, E. Thompson) philosophy was regarded as an obsolete cognitive practice, recent research with artificial intelligence and computation (L. Parisi, R. Negarestani) calls for reclaiming philosophic thought, but confining it mainly to the body of computation. It is in

повернутися до сатиричного памфлета Ільєнкова «Таємниця чорного ящика» як важливого діагностичного тексту про те, чому технології та наукові дані не можуть ані витіснити філософську думку, ані замінити її.

Лекція відбудеться російською мовою.

22 ЛИСТОПАДА, П’ЯТНИЦЯ, 19:00
БУДИНОК КІНО, СИНЯ ЗАЛА

**«Перехід від державного соціалізму до демократичного капіталізму. Спостереження про десять місць перебудови»
Лекція Клауса Оффе (Німеччина)**

Одне покоління після кінця європейського державного соціалізму — кінця, на який багато хто сподівався, але мало хто передбачав, — це хороший час для проведення інвентаризації. Спочатку було сподівання, що після цього кінця, в тому числі після закінчення Холодної війни, сформується «нормальна» система демократичного капіталізму та міжнародного миру. Але це очікування було наївним. З якими проблемами стикаються посткомуністичні суспільства і політичні системи під час свого історично унікального переходу від соціалізму до капіталізму? І хто є головними агентами у цьому переході? Клаус Оффе говоритиме про політичний ландшафт з десятьма активними місцями перебудови.

Лекція відбудеться англійською мовою із синхронним перекладом на українську.

this context that one may productively revisit Ilyenkov’s satirical pamphlet *The Mystery of a Black Box* as an important diagnosis of why technology and scientific data can neither oust philosophical thought, nor replace it.

The lecture will be held in Russian.

NOVEMBER 22, FRIDAY, 19:00
THE HOUSE OF CINEMA, BLUE HALL

**“Transitioning from State Socialism to Democratic Capitalism. Observations on Ten Construction Sites”
Lecture by Claus Offe (Germany)**

One generation after the end of European state socialism — an end that was hoped for by many yet predicted by few — seems to be a good time for stock taking. Initially it was hoped that after this end, including that of the Cold War, a putatively “normal” system of democratic capitalism and international peace would emerge. But that expectation was naïve from the beginning. What are the current and persisting problems of post-Communist societies and politics in their historically unique transition from socialism to capitalism? And who are the dominant agents? Claus Offe will focus on a political landscape with ten active construction sites.

The lecture will be held in English with simultaneous translation into Ukrainian.

ОРГАНІЗАТОР / ORGANIZED BY

ЦЕНТР ВІЗУАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ
VISUAL CULTURE RESEARCH CENTER

Куратори Сергій Климко, Василь Черепанин

Емблема Metahaven

Дизайн і верстка Уляна Биченкова

Менеджмент Анна Боришкевич, Наталія Нешеvecь, Анна Філіппова

Комунікації Анастасія Дем'янчук, Александра Зайцева

Переклад Олеся Камишнікова, Тетяна Цибульник

Веб-сайт Володимир Онуфрієнко

Curators Vasyl Cherepanyn, Serge Klymko

Emblem Metahaven

Design and layout Uliana Bychenkova

Management Anna Boryshkevych, Anna Filippova, Natalia Neshevets

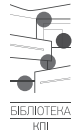
Communications Anastasia Demyanchuk, Aleksandra Zaytseva

Translation Olesia Kamyshnykova, Tetiana Tsybulnyk

Website Volodymyr Onufriyenko

Forum
Transregionale
Studien

ІНСТИТУЦІЙНІ ПАРТНЕРИ / INSTITUTIONAL PARTNERS

ERSTE
Stiftung

GOETHE
INSTITUT

i-Portunus

Funded by the
Creative Europe Programme
of the European Union

Fonds C

Prince Claus Fund for
Culture and Development

ЗА ПІДТРИМКИ / WITH THE SUPPORT OF

ПРОГРАМА

**11 ЖОВТНЯ, П'ЯТНИЦЯ,
19:00 / БІБЛІОТЕКА КПІ**
Відкриття виставки
«Чорна хмара»

**12 ЖОВТНЯ, СУБОТА,
18:00 / БІБЛІОТЕКА КПІ**
«Час не чує, але він чекає на нас. On the nth Ground of the 6th Ocean: Ocean-Sensing Practices». Перформанс Кірілла Савченкова (Росія)

**12 ЖОВТНЯ, СУБОТА,
19:00 / БІБЛІОТЕКА КПІ,
АУДИТОРІЯ 6.5**
«Дерегуляція репрезентацій». Лекція Женева Фресс (Франція)

**13 ЖОВТНЯ, НЕДІЛЯ,
19:00 / БУДИНОК КІНО,
СІНЯ ЗАЛА**
«Арабські стереотипи у західних медіа. Приклад Голлівуду: від німого кіно до кінця 90-х і початку 2000-х». Презентація Абделазіза Талеба (Arab Media Lab, Марокко)

**17–18 ЖОВТНЯ,
ЧЕТВЕР-П'ЯТНИЦЯ,
18:30 / БІБЛІОТЕКА КПІ,
АУДИТОРІЯ 6.5**
«Комунікативний мілітаризм». Симпозіум під кураторством Світлани Матвієнко (Канада)

**19 ЖОВТНЯ, СУБОТА,
19:00 / БІБЛІОТЕКА КПІ,
АУДИТОРІЯ 6.5**
«Історія та пам'ять: використання і зловживання (Україна та посткомуністичний світ)». Лекція Георгія Касьянова (Україна)

**24 ЖОВТНЯ, ЧЕТВЕР,
19:00 / БУДИНОК КІНО,
СІНЯ ЗАЛА**
«Від неолібералізму до нелібералізму. Велика трансформація після 1989 року». Лекція Філіппа Тера (Австрія)

**25 ЖОВТНЯ, П'ЯТНИЦЯ,
19:00 / БУДИНОК КІНО,
СІНЯ ЗАЛА**
«Кві-арт, herstories та емансипаційні стратегії». Лекція Ізабель Альфонсі (Франція)

**29 ЖОВТНЯ, ВІВТОРОК,
19:00 / БУДИНОК КІНО,
СІНЯ ЗАЛА**
«Чи справді ми переживаємо кризу демократії?» Лекція Яна-Вернера Мюллера (Німеччина/США)

**2 ЛИСТОПАДА, СУБОТА,
19:00 / БУДИНОК КІНО,
СІНЯ ЗАЛА**
«Розростання кордонів на міграційному полі бою. Переосмислюючи свободу пересування». Лекція Сандро Меццадри (Італія)

**15 ЛИСТОПАДА, П'ЯТ-
НИЦЯ, 19:00 / БУДИНОК
КІНО, СІНЯ ЗАЛА**
«Конфліктна естетика. Художній активізм та публічна сфера». Лекція Олівера Мархарта (Австрія)

**16 ЛИСТОПАДА, СУ-
БОТА, 16:00 / БУДИНОК
КІНО, СІНЯ ЗАЛА**
«Кордони на сході Європи». Симпозіум дослідницької програми Форуму трансрегіональних студій «Європа на Близькому Сході — Близький Схід у Європі» (Німеччина)

**17 ЛИСТОПАДА, НЕДІЛЯ,
19:00 / БУДИНОК КІНО,
СІНЯ ЗАЛА**
«Соніфікація даних». Семинар та воркшоп Данієля Семашко (Швейцарія)

**17–18 ЛИСТОПАДА, НЕ-
ДІЛЯ, 17:00, ПОНЕДІЛОК,
19:00 / METACULTURE**
«Open Call (For Opinions)». Театральна виставка-перформанс Studio Lajf (Чехія/Словаччина)

**19 ЛИСТОПАДА, ВІВТО-
РОК, 19:00 / БУДИНОК
КІНО, СІНЯ ЗАЛА**
«Філософія поза обчисленням. Про критику штучного інтелекту Евальдом Льюнговим». Лекція Кеті Чухров (Росія)

**22 ЛИСТОПАДА, П'ЯТ-
НИЦЯ, 19:00 / БУДИНОК
КІНО, СІНЯ ЗАЛА**
«Перехід від державного соціалізму до демократичного капіталізму. Спостереження про десять місць перебудови». Лекція Клауса Оффе (Німеччина)

PROGRAM

**OCTOBER 11, FRIDAY,
19:00 / KPI LIBRARY**
“Black Cloud”
exhibition opening

**OCTOBER 12, SATURDAY,
19:00 / KPI LIBRARY**
“Час не чує, але він чекає на нас. On the nth Ground of the 6th Ocean: Ocean-Sensing Practices.” Performance by Kirill Savchenkov (Russia)

**OCTOBER 12, SATURDAY,
19:00 / KPI LIBRARY,
AUDITORIUM 6.5**
“The Deregulation of Representations.” Lecture by Geneviève Fraisse (France)

**OCTOBER 13, SUNDAY,
19:00 / THE HOUSE OF
CINEMA, BLUE HALL**
“Arab Stereotypes in Western Media. Hollywood as an Example: From Silent Movies to the Late 90's and the Beginning of 2000.” Presentation by Abdelaziz Taleb (Arab Media Lab, Morocco)

**OCTOBER 17–18,
THURSDAY-FRIDAY,
18:30 / KPI LIBRARY,
AUDITORIUM 6.5**
“Communicative Militarism.” Symposium curated by Svitlana Matviyenko (Canada)

**OCTOBER 19, SATURDAY,
19:00 / KPI LIBRARY,
AUDITORIUM 6.5**
“History and Memory: Use and Abuse (Ukraine and Post-Communist World).” Lecture by Georgiy Kasianov (Ukraine)

**OCTOBER 24,
THURSDAY, 19:00 / THE
HOUSE OF CINEMA,
BLUE HALL**
“From Neoliberalism to Illiberalism. The Great Transformation after 1989.” Lecture by Philipp Ther (Austria)

**OCTOBER 25, FRIDAY,
19:00 / THE HOUSE OF
CINEMA, BLUE HALL**
“Queer Art, Herstories and Emancipatory Strategies.” Talk by Isabelle Alfonsi (France)

**OCTOBER 29, TUESDAY,
19:00 / THE HOUSE OF
CINEMA, BLUE HALL**
“Is there Really a Crisis of Democracy?” Lecture by Jan-Werner Müller (Germany/US)

**NOVEMBER 2,
SATURDAY, 19:00 /
THE HOUSE OF CINEMA,
BLUE HALL**
“Proliferating Borders in the Battlefield of Migration. Rethinking Freedom of Movement.” Lecture by Sandro Mezzadra (Italy)

**NOVEMBER 15, FRIDAY,
19:00 / THE HOUSE OF
CINEMA, BLUE HALL**
“Conflictual Aesthetics. Artistic Activism and the Public Sphere.” Lecture by Oliver Marchart (Austria)

**NOVEMBER 16,
SATURDAY, 16:00 /
THE HOUSE OF CINEMA,
BLUE HALL**
“Borderlines in the East of Europe.” Symposium of the “Europe in the Middle East — The Middle East in Europe” (EUME) research program at the Forum Transregionale Studien (Germany)

**NOVEMBER 17, SUNDAY,
19:00 / THE HOUSE OF
CINEMA, BLUE HALL**
“Data Sonification.” Seminar and workshop by Daniel Siemaszko (Switzerland)

**NOVEMBER 17–18,
SUNDAY, 17:00, MONDAY,
19:00 / METACULTURE**
“Open Call (For Opinions).” Theatre exhibition by Studio Lajf (Czech Republic/Slovakia)

**NOVEMBER 19, TUESDAY,
19:00 / THE HOUSE OF
CINEMA, BLUE HALL**
“Philosophy beyond Computation. On Evald Ilyenkov's Critique of Artificial Intelligence.” Lecture by Ketі Chukhrov (Russia)

**NOVEMBER 22, FRIDAY,
19:00 / THE HOUSE OF
CINEMA, BLUE HALL**
“Transitioning from State Socialism to Democratic Capitalism. Observations on Ten Construction Sites.” Lecture by Claus Offe (Germany)